

Od Slivnici pri Mariboru. Pred 5 leti so v naši fari bile samo 3 šole, v Slivnici dve in v Brezolah ena. Sedaj bi morali Račani tudi eno pozidati, ali za denar je huda. Z dolgovi smo skoraj vsi obloženi. Do sedaj je skozi 3 leta g. Bothe v svojem hramu potrební prostor za šolo dal brezplačno, za kar smo mu vsi hvaležni. Dobrovčani in Skokolani pa so k sv. Miklavžu v šolo potegnili. Zakaj pa? „Ker imajo $\frac{1}{4}$ ure bližej in ker se otroci tam bolje nemški naučijo“. Ali se pa tudi res naučijo, o tem pač dvomimo. Tamošnji učitelj sluje sicer kot precej kosmat nemškutar, ki je lani kot volilen mož Wretzl-a volil, ali da bi bil izvrstna učiteljska moč, o tem še nismo ničesar slišali praviti. Pač pa zamoremo o njem povedati marsikaj, česar pa objaviti nečemo. V Slivnici je celo drugače. Tukaj imamo šolo z učiteljem in katehetom, da jih je malo takih. Otroci gredé iz šole te lepo pozdravljajo: hvaljen bodi Jezus Kristus! Sedanji učitelj g. Tribnik dela pri nas za izomiko otrok v pravem krščanskem smislu že okoli 20 let, in kar z besedo nči, to potrjuje z svojim zgledom pobožnega in pridnega obnašanja. Tudi g. katehet so mladini pravi dušni pastir. Razdelili so med njo že mnogo dobrih in koristnih slovenskih knjig! Taka šolska odgoja koristi slovenskeji deci gotovo več, kakor pa naučenje par nemških besedi, katere se večidel zopet hitro pozabijo!

Iz Koroškega. (Razne novosti). Sedanji ljudje moramo biti strašansko zabiti ali pa neizrekljivo lehkomišljeni, ker nič prav ne pomislimo kako se z denarji pri nas dela. Tako na primer še nobeden naših poslancev ni zinol zastran Rudolfove železnice, čeravno se je v 10 letih temu čudnemu beraču celih 30,531.550 fl. iz državne kase, t. j. denarjev davkeplačilcev v srebru izplačalo kot podpora. Leta 1868. se je to podpiranje začelo z 254,288 gold. lani pa je že treba bilo 5,280.000 fl. Kake poslance smo si Korošci izvolili, to lahko tudi razvidimo iz tega, da ni nobeden podpisal dr. Vošnjakove interpelacije do ministrov, zakaj se notarjem prepuščajo vsi cenilni komisijoni pri posestvih, ki pridejo zaradi dolžne dače na dražbo, in tako ubogemu kmetu novih neznošnjivih stroškov delajo. — Od mosta v Wolfsbergu do Laboda namislijo Lavodino strugo popravljati začeti, ker vsako leto veliko njiv in travnikov v Dravo odnaša in tako neznano škodo dela; popravlanje bo precej drago, najmenje 165.740 fl. Liberalni mestni odborniki v Celovcu bi radi steze in ulice z navoženim prodrom popravili, kar je se vé prav hvalevredno; ali čuden je nasvet tamošnjega inženirja. Ta gospod ne najde na celem Koroškem za celovske ulice vrednega, primernega „šodra“ in svetuje, naj se ga iz Wildona na Štajerskem pripelja. Kaj pa ko bi bistroumnega in ravno tako praktičnega gospoda po „šoder“ na Kitajsko poslali? — Na veliki petek je v Prevalih fužinski hlapec peljal voz gnoja čez most, ki

se pa je vlomil tako, da je hlapec in voz z konji vred v vodo padel. Druga nesreča se ni zgodila. Nenavadno rodovitno kozo ima prevalski železniški čuvaj g. Muškat. V 6 letih mu je skotila 20 mladicev. Letos jih je imela 5. — Prevalski nrar Lizej je namesto ur izdelaval dvajsetice, zaradi katere umetnosti ga je sodnija prejela in zaprla z bratom vred. — Župnik v Kotleh, č. g. Plabuta so bili na sv. den pred altarjem od mrtvuda zadeti in so velikonočno nedeljo umrli!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naš deželni glavar Kaisersfeld je pri odprtju deželnega zbora močno žaloval, kako slabo vse pri nas kaže. Pač res, pred liberalno dobo v Avstriji tudi v najslabših letih ni bilo tako hudo. Kmetje sedaj pogosto zastavljajo ali izdajljejo najstarejše srebro, t. j. poslednji denar. — Vlada nasvetuje popravo Dravine struge od Ptuja do sv. Marka, ki bi stala 270.000 fl. Srenje bi zadel $\frac{1}{6}$, okraj $\frac{1}{6}$, deželo $\frac{4}{6}$ in državo 108.000 fl. Do l. 1883. bi poprava bila zgotovljena. Učiteljska društva in mnogo srenj prosi, naj bi se okrajnim zastopom prepuščalo imenovanje učiteljev ne pa deželnemu šolskemu svetu v Gradcu. Tako je prav! — Dr. Razlag je svojo poslanstvo za Kranj odložil; tako je tedaj četvorica mož, ki so mladšlovenski šunder sprožili razdjana: grof Auersperg je v grobu, dr. Razlag med večimi stoli na tleh, župnik Trstenjak „samotar“ v Ponkvi in prošt Pogačar — ljubljanski škof. Kateri si je izvolil najboljši delež? — Slovenci v okolici Trsta so pri volitvi za mestni odbor sijajno zmagali. G. Nabrgoj je dobil 262 glasov, lahoni so jih vjeli samo 43. — Mesto in pristanišče našemu vojnemu brodogovj Polo (Pulj) v Istriji na vso silo utvrdujejo z šancami in kanoni; to kaže na bližnjo bojno nevarnost. — Hrabri Krivoščanje v Dalmaciji so cesarju obljubili 6000 prostovoljcev, če pojde z vojsko nad Turke. — Konservativna večina tirolskega zbora je dobila Viltenskega opata za deželnega glavarja, ali ta ponujene časti ni sprejel in sedaj zabtevajo liberalni listi, naj se glavar vzame iz liberalne manjšine; tega se pa ministri nikakor ne upajo storiti, ker bi tako Tirolce močno razžalili, a Tirolci so vendar nekaj vredni, zlasti ob času vojske; to prizna celo liberalna „Presse“. — Čehi so pri volitvah na deželi in v mestih povsod zmagali. — Na Ogerskem imajo sedaj takov volilen red za volitve v državi zbor budim-peštanski, da pride na vsakih 5000 Magjarov, na 8000 Slovakov, na 120.000 Rumunov, in na 150.000 Srbov povsod le eden poslanec. To je magjarska pravica in enakopravnost. — Pri Kninu v Dalmaciji je zopet 12000 kristijanov pribežalo k nam; mnogi so boleni na legaru, drugi na osepnicah.

Vnanje države. Nemško-pruski cesar ni hotel Bismarka iz službe spustiti. Bismark še ostane

minister; čemu da se je tedaj vsa ta komedija omislila, to še ni jasno. — Na Italijanskem se godijo čudne reči. Delavci delajo skrivne zarote in se pridružujejo strašnemu društvu „internacionalne“, ki hoče ves sedanjí red zatreti, nihče nebi smel kaj lastnega imeti, ne posestev, ne žene, vse bi bilo vseh. Taki zarótniki so v Beneventu začeli vse požigati in klati, tudi blizu Rima so se prikazali. Ali to ne brani, da nebi bogatajšni poslanec Petrucelli nasvetoval, naj se papež preženejo, cerkev sv. Peter porabi za zbornico, papeževa palača pa za italijanske uradnike. — Francoski katoličani so v Parizu obhajali sijajn shod in sklenili več katoliških poljedelskih šol osnovati, ker v sedanjih se mladi ljudje le neverstva in grdega zadržanja naučijo. — Kitajski paganski cesar je preganjanje kristijanov prepovedal. — V Indiji je umrl paganski vladar Bahadur; njegove 3 žene so napravile veliko grmado iz dišavne lesovine, mrliča nanj vložile in se z njim vred sožgati ukazale. To je strašna navada v Indiji! Angleži, ki imajo vso oblast, tega ne branijo in se za razširjanje krščanstva malo brigajo.

Turške homatije se bodo bržčas še ta teden spremenile v krvavo klanje. Turki so odbili vse nasvete evropskih ministrov. V Aziji okoli Batuma zbira Muktar-paša vojake in kanone, da brani Turčijo zoper Ruse in Perzijane; ob Donavi ima višje povelje Kerim-paša; največ vojakov mu stoji med Ruščukom, Šumlavo in Varno, potem pri Vidinu; tukaj je mnogo turških pentonov in misli se, da bodo Turki črez Donavo vdrlí v Rumunijo; to bo strašno za Rumunce, dokler Rusi ne pritisejo. Proti Črnogori maršira Sulejman-paša z 22.000 vojakí in se bliža Duški soteski; Derviš-paša pa je zgrabil iz Skadra katoliške Miridite; te hoče pobiti, preden jim prihitijo Črnogorci na pomoč; 3 dni divja že ljuto klanje. Ti se na mejah že zbiraajo; Vukotič gre Sulejmanu nasproti; knez Nikolaj pa bo zgrabil Derviš-pašo. V Bosniji zapoveduje vstašem hrabri Despotovič, Dučić stoji blizu Broda. Grki bodo z Rusi potegnili. Sedaj vojake naglo orožajo in pošiljajo pušek in streliva v turške dežele, kder Grki prebivajo, zlasti na otok Kandijo. Ruski car je ukazal vojno brodovje proti Turčiji odposlati, da zabranijo Turkom dovažanje orožja iz Anglije in Amerike; sam pojde in jegov sin v Kišenev vojske ogledovat. Ta se je 10. aprila začela v velikauskíh četah pomikati proti Donavi.

Za poduk in kratek čas.

Grad Hrastovec.

Od Maribora na izhodu sredi slovenskih gorí v lepi pesniški dolini pol ure pred št. Lenartskim trgom stoji grad, okoli katerega se razprostira grajščina Hrastovec, nemški Gutenhaag. Ta se prišteva največjim posestvom na Štajerskem. Njeno zemljišče

meri skup 758 oralov: 45 oralov njiv, 60 oralov spašnika, 75 vinograda, 225 travnika in 350 oralov gozda. Posestva so raztrešena po 15 srenjah. Grad sam stoji v gornji Voličini, drugo je v spod. Voličini, v Zamarkovi, v Žikareih, v Bišu, v Mučeni, v Grušovi, v Lazah, v Ruprčah, v Nebovi, na Grajeni, v Nasovi, v Janeškem vrhu, pri sv. Miklažu in v Bebrovniku.

V zapisni knjigi gosposkih zemljišč štajerskih so ta posestva vpisana pod imenom grajščin: Ober- und Unter-Gutenhaag, Lindenbichl und Mettau. Pred l. 1848. bili so hrastovski grajščaki znatno veliki gospodje. V gradu so imeli svobodno deželno sodnijo, sedež davkarijske in upravne gosposke za celi hrastovski okraj, ki je obsegal 44 srenj, razdeljenih na 16 večjih županij z ravno tolikimi župani ali „antmani“. Grajščaki bili so tudi vajdovje ali vogti cerkve in župnije sv. Roprt, in zemljišeni gospodje številnih podložnikov v 65 srenjah. Ti podložniki so jim morali rabotati, desetino in druge davščine na leto dajati. Grajščaki, jihovi uradniki, pisarji, beriči in hlapci so bili sami Nemci ali ponemčeni Slovenci in nemčurji, ki so slovenska starodavna in lepa imena ljudi, srenj, krajev, bregov, gozdov, potokov itd., ali na nemško prestavljali, včasih popolnem krivo, ali vsaj na nemško po sili zavijali. Popačena imena so poznej prešla v zemljiščne knjige in rabijo vsled tega še sedaj vsem našim gosposkam. V dokaz postavimo semkaj hrastovsko-nemška in prava slovenska imena srenj, v katerih so živeli hrastovskih nemških gospodov slovenski podložniki. Slovenska imena so v obročkih in čitatelji se bodo gotovo večkrat čudili, kako je bilo mogoče take nemškutarske spake le izumiti: Armsdorf (Lor-manje), Burgsthal (Borščič), Frohbach (? v župniji sv. Benedikta), Gruschenberg (Grušovski vrh), Gruschendorf, (Grušova), Jahrlingsberg (Jareninski vrh), Hanau (Gorjane), Jablenach (Jablance), Jakobsthal (št. Jakobski dol), Langenacker (Dolge njive — pa kratki ogoni), Mallenberg (? v župniji sv. Lenarta), Georgenthal (št. Jurjevski dol), Götsch (Gočova), Gradenschegg (Gradensak), Kriechenbach (Kromperk), Lasach (Laze), Ledinegg (? v župniji sv. Lenarta), Rabenberg (Ramperk), Radoch (Radéhoval), Samarko (Zamarkova), Sauerberg (Zavr), Scheriazzen (Žerijavce), Schitanzen (Šetance), Schützendorf (Šice), Schweindorf (Senarska, noveji nemškutarji se Schweindorfa, t. j. Svinjarske vendarle sramujejo in pišejo Heudorf, le lepe Senarske nečejo pripoznati), Kopriefnik (Koprivnik), Slatenegg (Slatina), Stickelberg (Strma gora), Süssenegg (Svičina), Trankowetz (Trankovec), Tschagga (Čagona), Tschermmlenschegg (Črmlensak), Wleku-schegg (Vlakušak), Watschgoberg (Bačkova), Welltschen (Voličina), Wintersbach (Zimica), Wischberg (Bišečki vrh), Wischdorf (Biš), Wolfsberg (Volčji vrh), Wolfsthal (Volčji dol), Wölling (Velka), Mettau (Metova), Mutschen (Mučena), Nardwischetz (Nadbiše), Parthin (Partinje), Pernitzen (Pernice),